

1. การเรียนรู้แบบ Active Learning คืออะไร

หลักการเรียนการสอนแบบ Active Learning

คุณสมบัติ บทบาทและหน้าที่ของผู้สอน

- มีทัศนคติที่ดีและเห็นความสำคัญของ Active Learning
 - มีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ Active Learning
 - เป็นผู้เปิดกว้างทางความคิด
 - กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียน
 - มีความเชื่อในหลักการเรียนการสอนแบบ Active Learning
 - มีความเต็มใจที่จะเปลี่ยนบทบาทของตน
 - มีความอดทน
 - แนะนำกลวิธีการเรียนรู้แก่ผู้เรียน
 - มีความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
 - มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนแบบ Active Learning
 - กระตุ้นและตั้งคำถามให้ผู้เรียนได้คิด
 - ส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียน
 - มีการเตรียมตัวนักศึกษา
 - ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากที่สุดในทุกกระบวนการของการเรียนการสอน
 - มีความสามารถในการคัดเลือก ออกแบบและผลิตหนังสือ ตำรา สื่อการเรียนรู้
 - ควรเป็นผู้คิดทำกิจกรรมที่เน้นกระบวนการคิดและมีมีส่วนร่วมของนักเรียน
 - เป็นผู้คอยช่วยเหลืออำนวยความสะดวก (Facilitator) ในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม
 - เข้าใจว่าผู้เรียนมีความแตกต่างกันหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านรูปแบบการเรียนรู้ แรงจูงใจ ความสนใจ ความชอบ ระดับความสามารถ เช่น ผู้เรียนบางคนชอบเรียนคนเดียวหรือชอบทำงานคู่ / กลุ่ม เป็นต้น
 - เป็นผู้กระตุ้นให้กิจกรรมดำเนินไปอย่างสนุกสนานและบรรลุผล
 - เป็นผู้สังเกตและสรุปผลที่ได้จากกิจกรรมที่นักเรียนทำเพื่อนำผลไปปรับปรุงกิจกรรมต่อไป
- คุณสมบัติ บทบาทและหน้าที่ของผู้เรียน
- มีทัศนคติที่ดีและเห็นความสำคัญของ Active Learning
 - เป็นผู้เปิดกว้างทางความคิด
 - มีส่วนร่วมกับทุกกระบวนการเรียนรู้
 - เต็มใจที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกันและกัน
 - ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างและคำวิจารณ์
 - มีเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน
 - มีส่วนร่วมกับกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น
 - เกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่กำลังทำอยู่
 - มีส่วนร่วมในกระบวนการคิดขั้นสูง
 - เป็นผู้ลงมือปฏิบัติ/ทำกิจกรรม
 - กำหนดวัตถุประสงค์และมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการเรียน
 - มีทักษะในการค้นคว้า ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

- เป็นผู้คิดหรือลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเองอย่างกระตือรือร้น
- เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมหลัก ๆ โดยมีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา
- เป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้จากกิจกรรมและจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากเพื่อนที่ทำกิจกรรมร่วมกัน
- ยอมรับความแตกต่าง
- เป็นผู้มีวินัย

ลักษณะของกิจกรรมในการเรียนการสอน

- กิจกรรมควรส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้แบ่งปันความรู้ คิด/วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น
- กิจกรรมควรมีความหลากหลาย เพื่อให้เหมาะกับความสามารถของผู้เรียน
- กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้สำรวจ เสาะแสวงหาความรู้
- กิจกรรมควรให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น
- กิจกรรมควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะในการประเมิน
- กิจกรรมควรให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการแก้ปัญหา
- กิจกรรมควรให้มีทั้งกิจกรรมเดี่ยว คู่และกลุ่ม
- ควรมีกิจกรรมที่ผู้เรียนร่วมมือกันและแบ่งปันกัน
- กิจกรรมควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำโครงการหรือชิ้นงานที่ผู้เรียนจะได้ทำในชีวิตจริงนอกชั้นเรียน (authentic tasks / projects)
- กิจกรรมควรมีความหลากหลายสามารถทำได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน
- กิจกรรมควรให้ใช้ได้กับทุกขนาดห้องเรียน ทั้งห้องเรียนที่มีผู้เรียนมากและน้อย ใช้ได้กับทุกระดับการศึกษาและความสามารถของผู้เรียน
- ควรมีกิจกรรมร่วมมือกัน เช่น Think – Pair – Share
- ควรมีกิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมเพื่อชุมชน
- ควรให้ใช้เกมส์และเทคโนโลยี
- ควรมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้เรียน
- กิจกรรมควรให้ผู้เรียนได้แบ่งปันประสบการณ์ความคิดเห็น

ลักษณะของหนังสือเรียน ตำราและสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ

- ควรเป็นสื่อที่พบในชีวิตจริง (authentic materials)
- ควรมีความทันสมัยและร่วมสมัย
- ควรนำสื่อผสมผสานมาใช้
- ควรมีความหลากหลาย
- ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการเลือก materials ต่าง ๆ รวมถึงวิธีการทำกิจกรรม
- ควรใช้เทคโนโลยีหรือสิ่งสนับสนุนกิจกรรมการมีส่วนร่วม เช่น การ์ดเกมส์

การวัดและประเมินผล

- ทุกคนควรมีโอกาสในการประเมิน เช่น ครูประเมินผู้เรียน ผู้เรียนประเมินเพื่อน ผู้เรียนประเมินตนเอง
- ควรให้ผู้เรียนได้สะท้อนประสบการณ์การเรียนรู้และนำมาแลกเปลี่ยนกัน
- ผู้เรียนควรได้รับผลป้อนกลับเพื่อเกิดการพัฒนา
- ควรใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายวิธีและเน้นการปฏิบัติจริง
- ควรมีเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลชัดเจน
- การประเมินควรสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- ควรมีวิธีการประเมินถูกต้องเหมาะสมกับทักษะที่ต้องการประเมิน
- ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดการวัดและประเมินผล
- ควรมีแบบประเมินตามกิจกรรมที่กำหนด
- ครูควรสังเกตนักเรียนระหว่างทำกิจกรรม

2. ฉันมีความเข้าใจอย่างไร

Active Learning คือ การเตรียมตัวให้พร้อมที่จะสอน หรือ ศึกษาขอบเขตและกรอบในการทำงาน ศึกษาฝ่ายผู้เรียน วิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง จัดระบบการเรียนการสอน ซึ่งจะเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด รวบรวมทรัพยากรและผลิตขึ้นเพิ่มเติม โดยเฉพาะสื่อต่างๆ ดำเนินการพัฒนาผู้เรียนและพัฒนางาน ประเมินผล-สรุปผลและนำมาปรับปรุง ในระบบการเรียนการสอนนั้นการที่จะให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้เรียนมีความสำคัญที่จะทำให้เกิดสภาพของ Active Learning ได้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ และครบถ้วนตามที่สังคมยุคปฏิรูปการศึกษาได้มุ่งหวังไว้ ไม่ใช่สอนเพื่อเด็กเรียนรู้เพียงเพื่อจำเอาคำตอบเราได้เท่านั้น การฝึกการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน อย่างง่ายที่สุด คือ การให้ผู้เรียนได้จับคู่กันทำ กิจกรรมด้วยกัน อาจเริ่มต้นจากจับคู่กันอ่าน ในเรื่องเดียวกัน แล้วผลัดกันตั้งคำถาม-และตอบ" "ครูต้องลดบทบาทในการสอนและการให้ข้อความรู้ แก่ผู้เรียนโดยตรงลง แต่ไปเพิ่มกระบวนการและ กิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น ในการจะทำกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น และอย่างหลากหลาย

3.ในฐานะที่เป็นครูโรงเรียนบ้านห้วยไคร้มีการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning อย่างไร

การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี เด็กเป็นจุดหลักในการจัดการเรียนการสอนความสนใจความต้องการ และความมุ่งมั่น ตั้งใจในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยความรู้สึกของควมมีอิสระได้ใช้จิตของตนในการสัมผัสสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวเกิดความอยากรู้อยากเห็นแสวงหาความรู้อย่างมีสมาธิมีวินัยในตนเองสามารถพัฒนาการเรียนรู้ในการทำงานด้วยตนเองและความรู้สึกถึงความรับผิดชอบมีวิธีการที่ควบคุมตนเองให้ทำงานได้สำเร็จรู้จักรอคอยสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้การสอนแบบมอนเตสซอรีจะเริ่ม จากรูปธรรมไปหานามธรรมอุปกรณ์เป็นสิ่งสำคัญในการเรียนของเด็กเล็กๆเพราะเด็กอาจจะต้องใช้อุปกรณ์ประสาทสัมผัสและอุปกรณ์ทางวิชาการซึ่งเด็กได้เรียนรู้จากการทำงานร่วมกับผู้อื่น จากแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรีได้ผ่านขั้น ตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ และมีวิธีการที่เหมาะสม โดยเริ่มตั้ง การจัดประสบการณ์การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ด้วยแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีการปฏิบัติการคิด (Active Learning) คือ การที่ผู้เรียนได้กระทำ ได้คิดแก้ปัญหาจะเป็นการกระตุ้นทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหา ความรู้ได้จากการคิดการกระทำด้วยตนเองในด้านทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ โดยมีครูเป็นผู้มีส่วนร่วมให้ความเห็นในการสร้างความเข้าใจกระตุ้นให้เกิดการคิดเช่น การใช้คำถาม เพิ่ม สื่อมากขึ้น

อีกทั้ง ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกการจัดกิจกรรมซึ่งการเรียนรู้แบบจิตปัญญา เน้นให้ผู้เรียนมีการปฏิบัติ และเกิดการคิดโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานประกอบกับการทำงานร่วมกันเมื่อเด็กได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองสนใจเองสนใจ และสามารถสร้างความสัมพันธ์หรือเชื่อมโยงต่อสิ่งต่างๆได้นอกจากนั้น การเรียนรู้ควรมุ่งเน้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ เด็กควรได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการทดลองการสำรวจการทำงานร่วมกับเพื่อน

การเรียนรู้แบบ Active Learning

นางภัชราภรณ์ สุทธินาค
ตำแหน่ง พนักงานราชการ

โรงเรียนบ้านห้วยไคร้
ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2